

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ

РІШЕННЯ

04 лютого 2021 р.

Київ

№ 78-р

Про результати розгляду
справи про державну допомогу

За результатами розгляду повідомлення про нову державну допомогу Управління житлово-комунального господарства виконавчого комітету Полтавської міської ради (вх. № 1453-ПДД/1 від 05.05.2020) (далі – Повідомлення), розпорядженням заступника Голови Антимонопольного комітету України – державного уповноваженого від 13.08.2020 № 06/221-р розпочато розгляд справи про державну допомогу № 500-26.15/64-20-ДД (далі – Справа) для проведення поглибленого аналізу допустимості державної допомоги для конкуренції.

Антимонопольний комітет України (далі – Комітет), розглянувши матеріали Справи та подання з попередніми висновками у справі від 14.01.2021 № 500-26.15/64-20-ДД/13-спр (далі – Подання),

ВСТАНОВИВ:

1. ПОРЯДОК РОЗГЛЯДУ СПРАВИ

- (1) Управлінням житлово-комунального господарства виконавчого комітету Полтавської міської ради відповідно до статті 9 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» подано до Антимонопольного комітету України Повідомлення.
- (2) Комітетом листом від 18.05.2020 № 500-29/06-7136 Повідомлення залишено без руху та запитано додаткову інформацію.
- (3) Управлінням житлово-комунального господарства виконавчого комітету Полтавської міської ради було надано запитувану інформацію (вх. № 1579-ПДД/4 від 19.06.2020).
- (4) За результатами розгляду Повідомлення розпорядженням заступника Голови Антимонопольного комітету України – державного уповноваженого від 13.08.2020 № 06/221-р розпочато розгляд Справи для проведення поглибленого аналізу допустимості державної допомоги для конкуренції. Листом Антимонопольного комітету України від 13.08.2020 № 500-29/03-11136 направлено копію розпорядження на адресу Управління житлово-комунального господарства виконавчого комітету Полтавської міської ради та запитано додаткову інформацію. На офіційному вебпорталі Антимонопольного комітету України опубліковано інформацію про початок розгляду справи про державну допомогу із зверненням до всіх заінтересованих осіб щодо подання ними протягом 30 календарних днів вмотивованих заперечень та зауважень щодо надання державної допомоги та іншої інформації у зв'язку з розглядом справи про державну допомогу.

- (5) Листом від 07.09.2020 № 01-06-01112/2470 (вх. № 5-01/11591 від 09.09.2020) (далі – Лист) Управлінням житлово-комунального господарства виконавчого комітету Полтавської міської ради надано додаткову інформацію.
- (6) Комітетом листами від 27.10.2020 № 500-29/06-14653, № 500-29/06-14654, № 500-29/06-14655, № 500-29/06-14656 надіслано запити Управлінню житлово-комунального господарства виконавчого комітету Полтавської міської ради та приватному підприємству «Будгарант-7», товариству з обмеженою відповідальністю «ДБК КВАНТ», товариству з обмеженою відповідальністю «АСФЕР ГРУП». Управління житлово-комунального господарства виконавчого комітету Полтавської міської ради надало відповідь листом від 17.11.2020 № 01-06-01/12/3312 (вх. № 5-06/15083 від 19.11.2020). Комітетом також були отримані відповіді від зазначених вище суб'єктів господарювання листами від 16.11.2020 № 16/11.1 (вх. № 8-06/15144 від 20.11.2020), від 16.11.2020 № 24 (вх. № 8-06/15060 від 19.11.2020), від 17.11.2020 № 11/17-1 (вх. № 8-06/15066 від 19.11.2020).
- (7) Полтавське комунальне автотранспортне підприємство 1628 листом від 07.12.2020 № 1309 (вх. № 8-01/16341) надало інформацію, необхідну для розгляду справи.
- (8) Подання було надіслано на адресу Управління житлово-комунального господарства виконавчого комітету Полтавської міської ради та Полтавського комунального автотранспортного підприємства 1628 Полтавської міської ради листами від 15.01.2021 № 500-26.15/06-792 та № 500-26.15/06-793.
- (9) Листом від 27.01.2021 № 01-06-01/12/114 (вх. № 8-06/1004 від 27.01.2021) Управління житлово-комунального господарства виконавчого комітету Полтавської міської ради надало заперечення щодо висновків, викладених у Поданні.
- (10) Листом від 25.01.2021 № 0066 (вх. № 8-06/1003 від 25.01.2021) Полтавське комунальне автотранспортне підприємство 1628 Полтавської міської ради надало заперечення щодо висновків, викладених у Поданні.

2. ВІДОМОСТІ ТА ІНФОРМАЦІЯ ВІД НАДАВАЧА ПІДТРИМКИ

2.1. Надавач підтримки

- (11) Управління житлово-комунального господарства виконавчого комітету Полтавської міської ради (далі – Управління) (м. Полтава, вул. Стрітенська, 19, ідентифікаційний код юридичної особи 03365854).

2.2. Отримувач підтримки

- (12) Полтавське комунальне автотранспортне підприємство 1628 Полтавської міської ради (далі – КАТП 1628, Підприємство) (м. Полтава, вул. Кагамлика, 84, ідентифікаційний код юридичної особи 03351823).

2.3. Мета (ціль) підтримки

- (13) Підвищення ефективності та надійності функціонування житлово-комунального господарства, забезпечення сталого розвитку та задоволення потреб населення.

2.4. Очікуваний результат

- (14) Оновлення основних засобів КАТП 1628. Придбання техніки та контейнерів для санітарної очистки загальноміських територій. Покращення санітарного стану об'єктів благоустрою. Зменшення негативного впливу побутових відходів на навколишнє природне середовище шляхом впровадження роздільного збору та відбору вторинної сировини.

2.5. Форма підтримки

- (15) Збільшення статутного капіталу.

2.6. Обсяг підтримки

- (16) Загальний обсяг підтримки – 43 347 760 грн.

2.7. Підстава для надання підтримки

- (17) Програма розвитку житлово-комунального господарства та благоустрою м. Полтава на 2020 рік, затверджена рішенням Полтавської міської ради від 20.12.2019 (зі змінами) (далі – Програма).
- (18) Програма охорони довкілля в місті Полтава на 2017 – 2021 роки, затверджена рішенням Полтавської міської ради від 24.03.2017 (зі змінами).

2.8. Тривалість підтримки

- (19) з 01.01.2020 по 31.12.2020.

3. ІНФОРМАЦІЯ ПРО ПІДТРИМКУ

- (20) За інформацією з листів Управління про надання додаткової інформації, підтримка спрямована на:

Назва статті витрат	Сума, грн	Напрямок використання
Придбання сміттєвоза із заднім завантаженням СБМ-303/1 на шасі МАЗ-5340 (18м ³), обладнаного відвалом, або еквівалент	3 169 000	Вивезення відходів
Придбання самоскидів на шасі МАЗ-5340 С5 (20 м ³), обладнаного відвалом, або еквівалент	10 500 000	Благоустрій
Придбання самоскидів на шасі МАЗ-5550 С3, обладнаного відвалом або еквівалент	5 000 000	Благоустрій
Придбання телескопічного навантажувача JCB 531-70 Agri або еквівалента	2 500 000	Благоустрій
Придбання контейнерів для портального сміттєвоза АТ-2034 на шасі МАЗ-4371N2 7 куб. м, 70 шт.	3 659 670	Вивезення відходів
Придбання євроконтейнерів 1 100 л для збирання змішаних ТПВ, 500 шт.	6 700 000	Вивезення відходів
Придбання євроконтейнерів для роздільного збору відходів, 700 шт.	9 590 000	Вивезення відходів
Придбання біотуалетів, 6 шт.	60 600	Благоустрій

Придбання біотуалета для інвалідів, 1 шт.	39 400	Благоустрій
Придбання підйомника канавного, пересувного, електромеханічного або еквівалента	120 030	Вивезення відходів
Придбання автомобіля «CITROEN Jumper» бортового або еквівалента	930 000	Благоустрій
Розробка «Міської програми поводження з твердими побутовими відходами в м. Полтаві на 2020-2025 роки»	81 060	Удосконалення міської системи управління відходами
Придбання урн для сміття	199 000	Благоустрій
Придбання запчастин для бульдозера	600 000	Захоронення відходів
Придбання засобів індивідуального захисту	199 000	Захист від Covid-19
ВСЬОГО	43 347 760	

(21) Отримувач державної допомоги закупівлю всього обладнання та техніки проводить через систему «ProZorro» відповідно до вимог Закону України «Про публічні закупівлі».

4. НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ

4.1. Ознаки державної допомоги

(22) Відповідно до пункту 1 частини першої статті 1 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» (далі – Закон) державна допомога суб'єктам господарювання (далі – державна допомога) – підтримка у будь-якій формі суб'єктів господарювання за рахунок ресурсів держави чи місцевих ресурсів, що спотворює або загрожує спотворенням економічної конкуренції, створюючи переваги для виробництва окремих видів товарів чи провадження окремих видів господарської діяльності.

(23) Державна підтримка є державною допомогою, якщо одночасно виконуються такі умови:

- підтримка надається суб'єкту господарювання;
- державна підтримка здійснюється за рахунок ресурсів держави чи місцевих ресурсів;
- підтримка створює переваги для виробництва окремих видів товарів чи провадження окремих видів господарської діяльності;
- підтримка спотворює або загрожує спотворенням економічної конкуренції.

(24) Відповідно до частини другої статті 1 Закону терміни «суб'єкт господарювання», «товар», «економічна конкуренція (конкуренція)» вживаються у Законі у значенні, наведеному в Законі України «Про захист економічної конкуренції».

4.2. Послуги, що становлять загальний економічний інтерес

(25) Згідно з пунктом 14 частини першої статті 1 Закону послуги, що становлять загальний економічний інтерес (далі – ПЗЕІ), – послуги, пов'язані із задоволенням особливо важливих загальних потреб громадян, що не можуть надаватися на комерційній основі без державної підтримки.

- (26) Відповідно до пункту 2 частини другої статті 3 Закону, дія цього Закону не поширюється на підтримку господарської діяльності, пов'язаної з наданням ПЗЕІ, у частині компенсації обґрунтованих витрат на надання таких послуг.
- (27) Відповідно до Переліку послуг, що становлять загальний економічний інтерес, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23.05.2018 № 420, послуги з вивезення побутових відходів, послуги з поводження з побутовими відходами належать до послуг, що становлять загальний економічний інтерес.
- (28) Відповідно до статті 264 Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони (далі – Угода), сторони домовились, що вони застосовуватимуть статті 262, 263 (3) або 263 (4) Угоди з використанням як джерела тлумачення критеріїв, що впливають із застосування статей 106, 107 та 93 Договору про функціонування Європейського Союзу, зокрема відповідну судову практику Суду Європейського Союзу, а також відповідне вторинне законодавство, рамкові положення, керівні принципи та інші чинні адміністративні акти Європейського Союзу.
- (29) Згідно з пунктом «с» додатка XXIII до розділу 10 Угоди ПЗЕІ визначені як «економічна діяльність, яку органи влади визначають як особливо важливу для громадян і яка не може здійснюватися (або могла б здійснюватися за інших умов) без державного втручання. Така діяльність повинна виявляти особливий характер порівняно із загальним економічним інтересом інших видів економічної діяльності».
- (30) Згідно зі статтею 263 (4) Угоди Сторони протягом п'яти років з дати набрання чинності Угодою мають забезпечити, щоб фінансова та організаційна структура будь-якого підприємства, яке користується спеціальним чи виключним правом, наданим Україною або державою-членом Європейського Союзу, або є вповноваженим на надання ПЗЕІ, і яке отримує компенсацію за надання публічних послуг у будь-якій формі щодо такої послуги, була коректно відображена в окремих бухгалтерських рахунках таким чином, щоб чітко відстежувалось таке:
- витрати та доходи, пов'язані з усіма товарами або послугами, щодо яких підприємству надано спеціальне або виключне право, або усіма послугами, які мають загальний економічний інтерес та які підприємство вповноважене надавати, і, з іншого боку, витрати та доходи, пов'язані з кожним іншим окремим товаром або послугою, щодо яких підприємство здійснює діяльність;
 - повна інформація щодо методів, відповідно до яких витрати та доходи призначаються або розподіляються за різними видами діяльності. Ці методи мають базуватися на принципах бухгалтерського обліку - обумовленості, об'єктивності, прозорості та послідовності відповідно до міжнародно визнаних методологій бухгалтерського обліку, зокрема калькуляції витрат за видом діяльності, та мають базуватися на даних аудиту.
- (31) Відповідно до статті 262 (4) Угоди підприємства, уповноважені надавати ПЗЕІ, або такі, які мають характер прибуткової монополії, підпорядковуються правилам, що містяться в цій Частині в тій мірі, в якій застосування цих правил юридично або фактично не перешкоджає виконанню окремих завдань, визначених для них. Розвиток торгівлі не має зазнавати впливу настільки, наскільки це суперечитиме інтересам Сторін.
- (32) Статтею 14 Договору про функціонування Європейського Союзу (далі – Договір ЄС, ДФЄС) регламентовано, що Європейський Союз та держави-члени, кожен у межах своїх повноважень повинні дбати про те, щоб підприємства, які надають ПЗЕІ, функціонували на базі таких принципів і в таких умовах, зокрема економічного та фінансового характеру, які дозволять їм виконувати свої завдання.

- (33) Відповідно до статті 106 Договору ЄС підприємства, які здійснюють ПЗЕІ, підпорядковуються правилам конкуренції в таких межах, в яких застосування цих правил не перешкоджає виконанню, юридично або фактично, дорученого їм спеціального завдання.
- (34) Пунктом 46 Повідомлення Комісії щодо застосування правил державної допомоги Європейського Союзу до компенсації, що надається за надання ПЗЕІ (2012/С 8/02) (Офіційний вісник Європейського Союзу С 8/4 від 11.01.2012), передбачено, що за відсутності правил на рівні Європейського Союзу, якими б визначався обсяг ПЗЕІ, держави-члени мають широкий спектр повноважень щодо визначення ПЗЕІ та щодо надання компенсації суб'єкту господарювання, який надає такі послуги.
- (35) Зазначеним Повідомленням Комісії також закріплюються критерії, раніше викладені в Рішенні Суду ЄС у справі C-280/00 *Altmark Trans GmbH, Regierungspräsidium Magdeburg v Nahverkehrsgesellschaft Altmark GmbH (Altmark case-law)*, в якому визначено умови, за яких компенсація за надання ПЗЕІ не становить державної допомоги.
- (36) Відповідно до рішення Європейського суду від 24.07.2003 № 280/00 *Altmark Trans GmbH, Regierungspräsidium Magdeburg v Nahverkehrsgesellschaft Altmark GmbH*, Європейський суд визнав, що компенсація витрат суб'єкта господарювання, пов'язаних із наданням ПЗЕІ, не є державною допомогою у значенні статті 107 Договору ЄС, за умови, що задовольняються чотири сукупних критерії:
- суб'єкт господарювання має чітко визначені зобов'язання надавати громадські послуги (обслуговувати населення);
 - параметри, на підставі яких обчислюється компенсація, є визначеними заздалегідь об'єктивним і прозорим способом;
 - компенсація не є надмірною і не перевищує необхідної суми для покриття всіх або частини витрат, понесених суб'єктом господарювання у зв'язку з наданням послуг загального економічного інтересу. Зокрема, компенсація не може перевищувати суму, необхідну для покриття чистої фінансової різниці між понесеними витратами та отриманими доходами підприємства при виконанні зобов'язання надавати відповідні громадські послуги загального інтересу, з урахуванням доходу, який залишається у підприємства, та розумного рівня прибутку;
 - якщо суб'єкт господарювання, який виконує зобов'язання щодо надання публічної послуги, не обирається відповідно до процедури публічних закупівель, яка б дозволила відібрати учасника, здатного надавати ці послуги з найменшими витратами для громади, необхідний рівень компенсації визначається на підставі аналізу витрат, які були б понесені типовим суб'єктом господарювання, добре керованим та належним чином забезпеченим відповідними активами.

4.3. Критерії оцінки допустимості послуг, що становлять загальний економічний інтерес

- (37) Якщо критеріїв *Altmark* не дотримано, з урахуванням положень статей 264 та 267 Угоди, для проведення відповідної оцінки застосовуються положення рішення Комісії 2012/21/EU від 20 грудня 2011 року щодо застосування статті 106 (2) Договору про функціонування Європейського Союзу до державної допомоги у формі компенсації витрат на надання державних послуг певним суб'єктам господарювання, яким доручено надання послуг загального економічного інтересу (далі – Рішення Європейської комісії від 20.12.2011), та Рамкове повідомлення Комісії ЄС щодо державної допомоги у формі

компенсації за надання публічних послуг (2011) 2012/C 8/03 (далі – Рамкове повідомлення щодо ПЗЕІ).

- (38) Згідно з рішенням Європейської комісії від 20.12.2011, для того щоб забезпечити дотримання критеріїв, викладених у статті 106 (2) Договору ЄС, необхідно встановити більш точні умови, які повинні виконуватися стосовно доручення діяльності послуг загального економічного інтересу. Сума компенсації може бути належним чином розрахована й перевірена, лише якщо зобов'язання надання публічних послуг, що покладаються на суб'єктів господарювання, чітко визначені в одному або кількох актах компетентних державних органів у відповідній державі-члені. Форма документа може змінюватися в різних державах-членах, але вона повинна вказувати принаймні відповідні підприємства, точний зміст і тривалість, а в разі потреби – територію, на якій накладені зобов'язання надання публічних послуг, надані будь-які виняткові або спеціальні права, а також опис механізму компенсації та параметрів для визначення компенсації та уникнення й відшкодування будь-якої можливої надмірної компенсації.
- (39) Відповідно до рішення Європейської комісії від 20.12.2011 та Рамкового повідомлення щодо ПЗЕІ відповідальність за надання ПЗЕІ покладається на виконавців таких послуг відповідним актом, яким встановлено, зокрема:
- зміст та тривалість зобов'язань щодо надання ПЗЕІ (тривалість визначається виходячи з об'єктивних критеріїв, зокрема періоду амортизації основних засобів, необхідних для надання ПЗЕІ);
 - суб'єкт(и) господарювання та, де це можливо, відповідна територія;
 - характер будь-яких спеціальних чи ексклюзивних прав, що надаються суб'єкту(ам) господарювання;
 - опис механізму компенсації та параметрів для розрахунку, контролю та перегляду компенсації (сума компенсації не повинна перевищувати суму, необхідну для покриття чистих витрат (чистої фінансової різниці) між понесеними при наданні ПЗЕІ витратами та доходами суб'єкта господарювання від надання ПЗЕІ, з урахуванням розумного рівня прибутку. Чисту вартість можна розрахувати як різницю між витратами на надання ПЗЕІ та доходами від їх надання. До витрат, які необхідно враховувати, належать усі витрати, необхідні для надання ПЗЕІ; якщо діяльність суб'єкта господарювання обмежується наданням ПЗЕІ, усі його витрати можуть бути враховані; якщо суб'єкт господарювання також надає інші послуги, необхідно враховувати тільки ті витрати, які пов'язані з наданням ПЗЕІ (у такому випадку необхідне використання параметрів для розподілу витрат і доходів); витрати, пов'язані з інвестиціями, можуть бути взяті до уваги, якщо це необхідно для функціонування послуги загального економічного інтересу);
 - опис заходів щодо уникнення та повернення будь-якої надмірної компенсації (відповідний орган повинен забезпечувати, щоб компенсація за надання ПЗЕІ відповідала встановленим вище умовам; у разі отримання надмірної компенсації, така компенсація повинна бути повернена, а параметри для розрахунку компенсації повинні бути оновлені на майбутнє. Для контролю за надмірною компенсацією повинні проводитись регулярні перевірки, принаймні кожні три роки протягом виконання зобов'язань).
- (40) Крім того, з метою уникнення дискримінації Рамковим повідомленням щодо ПЗЕІ встановлено, що якщо орган призначає надання однієї і тієї ж ПЗЕІ для кількох суб'єктів господарювання, компенсація повинна розраховуватися на підставі одного й того ж самого методу для кожного суб'єкта господарювання.

- (41) Також під час розробки методу компенсації потрібно ввести стимули для ефективного забезпечення ПЗЕІ високого стандарту. Стимули ефективності можуть бути розроблені різними способами, щоб найкращим чином відповідати специфіці кожного конкретного випадку або сектору.

4.4. Послуги у сфері поводження з побутовими відходами

- (42) Відповідно до статті 1 Закону України «Про відходи» поводження з відходами – дії, спрямовані на запобігання утворенню відходів, їх збирання, перевезення, сортування, зберігання, оброблення, перероблення, утилізацію, видалення, знешкодження і захоронення, включаючи контроль за цими операціями та нагляд за місцями видалення.
- (43) Згідно зі статтею 1 цього ж Закону перевезення відходів – транспортування відходів від місць їх утворення або зберігання до місць чи об'єктів оброблення, утилізації чи видалення; захоронення відходів - остаточне розміщення відходів при їх видаленні у спеціально відведених місцях чи на об'єктах таким чином, щоб довгостроковий шкідливий вплив відходів на навколишнє природне середовище та здоров'я людини не перевищував установлених нормативів.
- (44) Згідно з пунктом «е» частини першої статті 16 Закону України «Про відходи» підприємства, установи та організації усіх форм власності у сфері поводження з відходами мають право на участь у конкурсах на набуття права виконання послуг у сфері поводження з побутовими відходами на певній території.
- (45) Відповідно до пункту «д» статті 17 Закону України «Про відходи» суб'єкти господарської діяльності у сфері поводження з відходами зобов'язані забезпечувати повне збирання, належне зберігання та недопущення знищення і псування відходів, для утилізації яких в Україні існує відповідна технологія, що відповідає вимогам екологічної безпеки.
- (46) Згідно зі статтею 17 Закону України «Про відходи» суб'єкти господарювання, які в установленому порядку визначені виконавцями послуг на вивезення побутових відходів на певній території, здійснюють їх роздільне збирання.
- (47) Відповідно до частини третьої статті 35¹ Закону України «Про відходи» виконавця послуг з вивезення побутових відходів визначає орган місцевого самоврядування на конкурсних засадах у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України.

4.5. Об'єкти благоустрою

- (48) Згідно зі статтею 30 Закону України «Про місцеве самоврядування України» до відання власних (самоврядних) повноважень виконавчих органів сільських, селищних, міських рад належить організація благоустрою та здійснення контролю за станом благоустрою населених пунктів.
- (49) Відповідно до частини першої статті 10 Закону України «Про благоустрій населених пунктів» до повноважень сільських, селищних і міських рад у сфері благоустрою населених пунктів, зокрема, належить:
- затвердження місцевих програм та заходів із благоустрою населених пунктів;
 - затвердження правил благоустрою територій населених пунктів;
 - створення в разі необхідності органів і служб для забезпечення здійснення спільно з іншими суб'єктами комунальної власності благоустрою населених пунктів, визначення повноважень цих органів (служб).

- (50) Відповідно до частини другої статті 10 Закону України «Про благоустрій населених пунктів» до повноважень виконавчих органів сільських, селищних і міських рад у сфері благоустрою населених пунктів, зокрема, належить:
- забезпечення виконання місцевих програм та здійснення заходів із благоустрою населених пунктів;
 - організація місць відпочинку для населення.
- (51) Відповідно до частини першої статті 13 Закону України «Про благоустрій населених пунктів» до об'єктів благоустрою населених пунктів, зокрема, належать: території загального користування: парки (гідропарки, лугопарки, лісопарки, парки культури та відпочинку, парки-пам'ятки садово-паркового мистецтва, спортивні, дитячі, історичні, національні, меморіальні та інші), рекреаційні зони, сади, сквери та майданчики; пам'ятки культурної та історичної спадщини; майдани, площі, бульвари, проспекти; вулиці, дороги, провулки, узвози, проїзди, пішохідні та велосипедні доріжки; пляжі; кладовища; інші території загального користування; прибудинкові території.
- (52) Статтею 15 Закону України «Про благоустрій населених пунктів» визначено, зокрема, що:
- органи державної влади та органи місцевого самоврядування можуть утворювати підприємства для утримання об'єктів благоустрою державної та комунальної власності;
 - підприємство та балансоутримувач забезпечують належне утримання і своєчасний ремонт об'єкта благоустрою власними силами або можуть на конкурсних засадах залучати для цього інші підприємства, установи та організації;
 - орган державної влади або орган місцевого самоврядування за поданням підприємства чи балансоутримувача щорічно затверджує заходи з утримання та ремонту об'єкта благоустрою державної або комунальної власності на наступний рік та передбачає кошти на виконання цих заходів. Орган державної влади та орган місцевого самоврядування, підприємство та балансоутримувач несуть відповідальність за виконання затверджених заходів у повному обсязі.
- (53) Відповідно до частини третьої статті 20 Закону України «Про благоустрій населених пунктів» фінансування місцевих програм з благоустрою населених пунктів проводиться за рахунок коштів відповідних місцевих бюджетів.
- (54) Відповідно до частини першої статті 21 Закону України «Про благоустрій населених пунктів» елементами (частинами) об'єктів благоустрою є, зокрема, зелені насадження в парках, скверах, на алеях, бульварах, в садах, інших об'єктах благоустрою загального користування; комплекси та об'єкти монументального мистецтва, декоративні фонтани і басейни, штучні паркові водоспади; будівлі та споруди системи інженерного захисту територій.
- (55) Згідно зі статтею 22 Закону України «Про благоустрій населених пунктів» комплексним благоустроєм вважається проведення на визначеній території населеного пункту (мікрорайон, квартал, парк, бульвар, вулиця, провулок, узвіз тощо) комплексу робіт з улаштування (відновлення) покриття доріг і тротуарів, обладнання пристроями для безпеки руху, озеленення, забезпечення зовнішнього освітлення та зовнішньої реклами, встановлення малих архітектурних форм, здійснення інших заходів, спрямованих на поліпшення інженерно-технічного і санітарного стану території, покращання її естетичного вигляду.

4.6. Законодавство щодо державної допомоги в умовах пандемії COVID-19

- (56) Відповідно до розпорядження Кабінету Міністрів України від 25.03.2020 № 338-р «Про переведення єдиної державної системи цивільного захисту у режим надзвичайної ситуації» (зі змінами) з урахуванням поширення на території України гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2, висновків Всесвітньої організації охорони здоров'я щодо визнання розповсюдження COVID-19 у країнах світу пандемією, з метою ліквідації наслідків медико-біологічної надзвичайної ситуації природного характеру державного рівня, забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення та відповідно до статті 14 та частини другої статті 78 Кодексу цивільного захисту України встановлено для єдиної державної системи цивільного захисту на всій території України режим надзвичайної ситуації до 28 лютого 2021 року.
- (57) Відповідно до пункту 24 частини першої статті 2 Кодексу цивільного захисту України надзвичайна ситуація - обстановка на окремій території чи суб'єкті господарювання на ній або водному об'єкті, яка характеризується порушенням нормальних умов життєдіяльності населення, спричинена катастрофою, аварією, пожежею, стихійним лихом, епідемією, епізоотією, епіфітотією, застосуванням засобів ураження або іншою небезпечною подією, що призвела (може призвести) до виникнення загрози життю або здоров'ю населення, великої кількості загиблих і постраждалих, завдання значних матеріальних збитків, а також до неможливості проживання населення на такій території чи об'єкті, провадження на ній господарської діяльності.
- (58) На підставі статті 29 Закону України «Про захист населення від інфекційних хвороб» відповідними постановами Кабінету Міністрів України, зокрема, постановою Кабінету Міністрів України від 11.03.2020 № 211 «Про запобігання поширенню на території України гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2» (зі змінами), на всій території України встановлено карантин.
- (59) Прийнявши Тимчасові рамкові заходи державної допомоги для підтримки економіки в умовах спалаху COVID-19 від 19.03.2020 (зі змінами), Європейська комісія визнала, що спалах COVID-19 зачіпає всі країни-члени та призвів до порушення нормальних умов функціонування економіки, та дійшла висновку, що державна допомога є виправданою і може бути визнана сумісною з внутрішнім ринком на підставі статті 107 (3) (b) Договору про функціонування Європейського союзу протягом обмеженого періоду, для подолання наслідків спалаху COVID-19, з яким стикнулися підприємства.
- (60) Відповідно до розділу 3 Тимчасових рамкових заходів державної допомоги для підтримки економіки в умовах спалаху COVID-19, прийнятих Європейською комісією, державна допомога з обмеженим розміром вважається допустимою для конкуренції за виконання, зокрема, таких умов:
- загальний розмір допомоги не перевищує пороговий показник 1 800 000 євро на одного суб'єкта господарювання;
 - допомога може надаватися у вигляді прямих грантів, податкових та платіжних пільг чи гарантій, позик та власного капіталу за умови, що загальна номінальна вартість таких заходів залишається нижчою еквівалент 1 800 000 євро на одного суб'єкта господарювання;
 - усі показники, що використовуються для обчислення розміру допомоги, повинні бути брутто, тобто представлені до будь-якого відрахування податків чи іншого платежів;
 - допомога надається на основі програми з кошторисним бюджетом;
 - допомога не може бути надана підприємствам, які на 31 грудня 2019 року вже зазнавали труднощів;

- допомога надається не пізніше 31 грудня 2021 року. Якщо допомога надається у вигляді податкової пільги, податкове зобов'язання, стосовно якого надається ця пільга, повинно виникнути не пізніше 31 грудня 2021 року.

4.7. Незаконна державна допомога

- (61) Відповідно до пункту 8 частини першої статті 1 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» незаконна державна допомога - нова державна допомога, надана без повідомлення Уповноваженого органу або в період після повідомлення, але до прийняття Уповноваженим органом рішення про допустимість державної допомоги для конкуренції, або надана всупереч рішення Уповноваженого органу про визнання нової державної допомоги недопустимою для конкуренції, крім категорій державної допомоги, надавачі якої згідно із цим Законом звільнені від обов'язку повідомлення про нову державну допомогу.
- (62) Згідно з абзацом другим пункту 1 розділу IV Порядку подання та оформлення повідомлень про нову державну допомогу та внесення змін до умов чинної державної допомоги, затвердженого розпорядженням Комітету від 03.03.2016 № 2-рп, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 04.04.2016 за № 501/28631 (зі змінами), повідомлення про нову державну допомогу подається Комітету не менше ніж за 105 календарних днів до запланованої дати набрання чинності відповідним нормативно-правовим актом або рішенням надавача, що дозволяє суб'єктам господарювання отримувати нову державну допомогу.
- (63) Згідно з частиною першою статті 14 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» Уповноважений орган приймає рішення про повернення незаконної державної допомоги у разі визнання її недопустимою для конкуренції. Рішення про повернення такої державної допомоги надсилається надавачеві державної допомоги протягом трьох днів з дня його прийняття. Надавач державної допомоги зобов'язаний вжити необхідних заходів до забезпечення повернення незаконної державної допомоги, недопустимої для конкуренції, її отримувачем відповідно до рішення Уповноваженого органу та повідомити Уповноваженому органу про виконання його рішення у встановлений строк.
- (64) Повернення незаконної державної допомоги, недопустимої для конкуренції, здійснюється відповідно до Порядку повернення незаконної державної допомоги, недопустимої для конкуренції, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 04.07.2017 № 468.

5. ВИСНОВКИ ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ РОЗГЛЯДУ СПРАВИ

5.1. ВИСНОВКИ ЩОДО ПІДТРИМКИ НА ЗДІЙСНЕННЯ БЛАГОУСТРОЮ ТА РОЗРОБКУ ЦІЛЬОВОЇ МІСЬКОЇ ПРОГРАМИ

- (65) За наданою Управлінням інформацією, для КАТП 1628 передбачено кошти на здійснення благоустрою та розробки міської цільової програми:

		тис. грн
1	Самоскид на шасі МА3-5340С5 (20м ³), обладнаний кран-маніпулятором із грейферним захватом «Palfinger», еквівалент – 3 од.	10 500,0
2	Самоскид МА3-5550С3, обладнаний відвалом, або	5 000,0

	еквівалент – 2 од.	
3	Автомобіль «CITROEN Jampreg» бортовий або еквівалент – 1 од.	930,0
4	Телескопічний навантажувач JCB 531-70 Agri або еквівалент – 1 од.	2 500,0
5	Біотуалет – 6 од.	60,6
6	Біотуалет для інвалідів – 1 од.	39,4
7	Урни для сміття	199,0
8	Розробка «Міської програми поводження з твердими побутовими відходами в м. Полтаві на 2020 – 2025 роки»	81,06
	ВСЬОГО	19 310,06

5.1.1. Надання підтримки суб'єкту господарювання

(66) Відповідно до статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» суб'єкт господарювання – юридична особа незалежно від організаційно-правової форми та форми власності чи фізична особа, що здійснює діяльність з виробництва, реалізації, придбання товарів, іншу господарську діяльність, у тому числі яка здійснює контроль над іншою юридичною чи фізичною особою; група суб'єктів господарювання, якщо один або декілька з них здійснюють контроль над іншими.

(67) Частиною першою статті 3 Господарського кодексу України визначено, що під господарською діяльністю у цьому Кодексі розуміється діяльність суб'єктів господарювання у сфері суспільного виробництва, спрямована на виготовлення та реалізацію продукції, виконання робіт чи надання послуг вартісного характеру, що мають цінову визначеність.

(68) За наданою інформацією, КАТП 1628 здійснює діяльність із вивезення відходів, захоронення відходів, благоустрою. Наказом КАТП 1628 від 31.01.2020 встановлено тарифи на платні послуги, зокрема перевезення та захоронення побутових відходів, послуги спеціалізованої техніки.

(69) Отже, КАТП 1628 є суб'єктом господарювання в розумінні Закону.

5.1.2. Надання підтримки за рахунок ресурсів держави чи місцевих ресурсів

(70) Відповідно до наявної в Комітеті інформації, фінансування буде здійснюватися за рахунок місцевого бюджету, тобто за рахунок місцевих ресурсів, у розумінні Закону.

5.1.3. Створення переваг для виробництва окремих видів товарів чи провадження окремих видів господарської діяльності

(71) Згідно з пунктом 66 Повідомлення Європейської комісії щодо поняття державної допомоги згідно зі статтею 107 (1) ДФЕС перевагою вважається будь-яка економічна вигода, яка була б недоступною для суб'єкта господарювання за звичайних ринкових умов, тобто за відсутності втручання держави. Разом із цим будь-яка компенсація витрат, пов'язаних із виконанням нормативних обов'язків, передбачає надання переваги відповідному суб'єкту господарювання (пункт 69 зазначеного Повідомлення).

(72) Відповідно до пункту 97 Повідомлення Європейської комісії щодо поняття державної допомоги згідно зі статтею 107 (1) ДФЕС, якщо операція проводилась із застосуванням

процедури торгів або на рівних умовах, це є прямим і конкретним доказом її відповідності ринковим умовам.

- (73) При цьому процедура торгів має бути конкурентною, щоб усі зацікавлені учасники, які відповідають умовам, могли взяти участь у процесі, прозорою, щоб усі зацікавлені учасники мали право на отримання належної інформації на кожному етапі процедури торгів, недискримінаційною.
- (74) Оскільки КАТП 1628 не було обрано за конкурентною процедурою для здійснення заходів із благоустрою, не можна стверджувати, що надана КАТП 1628 економічна вигода у вигляді придбання спеціалізованої техніки та обладнання була б доступною для нього на звичайних ринкових умовах.
- (75) Крім того, Управлінням не надано доказів та достатніх обґрунтувань того, що державна підтримка на благоустрій визначена на мінімально можливому рівні, тобто що за звичайних ринкових умов, зокрема під час вибору КАТП 1628 за конкурентною процедурою, витрати місцевого бюджету на благоустрій не були б меншими за ті, які мають бути понесені на забезпечення діяльності КАТП 1628.
- (76) Отже, надання державної підтримки КАТП 1628 у вигляді придбання спеціалізованої техніки для здійснення благоустрою не виключає створення переваг для виробництва окремих видів товарів чи провадження окремих видів господарської діяльності.
- (77) КАТП 1628 в листі від 07.12.2020 № 1309 (вх. № 8-01/16341) щодо фінансування на розробку Міської програми поводження з твердими побутовими відходами в м. Полтаві на 2020 – 2025 роки в сумі 81,06 тис. грн, зазначило, що, керуючись Законом України «Про публічні закупівлі», зобов'язане провести тендерні закупівлі за скороченою процедурою та укласти договір із переможцем торгів. Відповідно, кошти з міського бюджету будуть спрямовані на оплату послуг переможцю торгів за розробку програми.
- (78) Відповідно до наданої Управлінням інформації, КАТП 1628 буде здійснювати закупівлю розробки Міської програми поводження з твердими побутовими відходами в м. Полтаві на 2020 – 2025 роки через систему «ProZorro», кошти державної підтримки будуть у повному обсязі перераховані переможцю процедури закупівлі.
- (79) Отже, розмір такої підтримки визначається на мінімально можливому рівні, тобто за звичайних ринкових умов, унаслідок того, що її закупівля буде проведена через систему «ProZorro» – процедуру торгів, яка є конкурентною (усі зацікавлені учасники, які відповідають умовам, можуть взяти участь у процесі), прозорою (усі зацікавлені учасники мають право на отримання належної інформації на кожному етапі процедури торгів), недискримінаційною (у випадку наявності підстав вважати її дискримінаційною кожен учасник має право подати скаргу до органу оскарження з метою захисту своїх прав та охоронюваних законом інтересів), що, у свою чергу, не створює переваг для виробництва окремих видів товарів чи провадження окремих видів господарської діяльності.

5.1.4. Спотворення або загроза спотворення економічної конкуренції

- (80) Відповідно до статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» економічна конкуренція (конкуренція) – це змагання між суб'єктами господарювання з метою здобуття завдяки власним досягненням переваг над іншими суб'єктами господарювання, внаслідок чого споживачі, суб'єкти господарювання мають

можливість вибирати між кількома продавцями, покупцями, а окремий суб'єкт господарювання не може визначати умови обороту товарів на ринку.

- (81) Під господарською діяльністю у статті 3 Господарського кодексу України розуміється діяльність суб'єктів господарювання у сфері суспільного виробництва, спрямована на виготовлення та реалізацію продукції, виконання робіт чи надання послуг вартісного характеру, що мають цінову визначеність.
- (82) Отже, для того щоб мати вплив на економічну конкуренцію (спотворювати або загрожувати спотворенням конкуренції), допомога суб'єктові господарювання повинна стосуватися діяльності такого суб'єкта щодо виробництва товару (виконання робіт, надання послуг), який має вартісний характер і цінову визначеність та бере участь у господарському обороті на ринку.
- (83) За наданою в Листі інформацією, послуги КАТП 1628 з благоустрою є безкоштовними для кінцевих споживачів, КАТП 1628 не використовує придбане для благоустрою обладнання для надання платних послуг.
- (84) Враховуючи, що послуги КАТП 1628, які фінансуються за рахунок бюджету міста Полтава для здійснення заходів із благоустрою, є безкоштовними для населення, не реалізуються на ринку, у розумінні Закону України «Про захист економічної конкуренції», підтримка КАТП 1628 не спотворює економічної конкуренції.

5.1.5. Віднесення повідомленої фінансової підтримки до державної допомоги

- (85) Отже, підтримка КАТП 1628 у сумі 19 310 060 грн на розробку міської цільової програми, придбання спеціалізованої техніки та обладнання, що зазначені в пункті 65 цього рішення, для здійснення заходів із благоустрою **не є державною допомогою відповідно до Закону**.
- (86) Зазначена оцінка була здійснена з урахуванням того, що КАТП 1628 функціонує відповідно до статті 15 Закону України «Про благоустрій населених пунктів», якою, зокрема, передбачено право органів місцевого самоврядування утворювати підприємства для утримання об'єктів благоустрою комунальної власності
- (87) Разом із тим слід зазначити, що:
- державна підтримка КАТП 1628 повинна спрямовуватися лише на покриття витрат, які пов'язані зі здійсненням заходів із благоустрою; використання техніки та обладнання державної підтримки КАТП 1628 на здійснення комерційної діяльності буде містити ознаки державної допомоги;
 - протягом всього строку надання державної підтримки надавач має здійснювати контроль за веденням окремого бухгалтерського обліку отримувачем за кожним видом діяльності таким чином, щоб забезпечити належний розподіл доходів і витрат на надання послуг, на які спрямовується державна підтримка, і на надання інших послуг;
 - надавач державної підтримки має забезпечити контроль за тим, щоб товари та обладнання, закуплені за рахунок ресурсів держави, не використовувалися для комерційної діяльності Підприємства.

5.2. ВИСНОВКИ ЩОДО ПОСЛУГ ІЗ ВИВЕЗЕННЯ ПОБУТОВИХ ВІДХОДІВ

- (88) За наданою Управлінням інформацією, для здійснення КАТП 1628 діяльності з вивезення побутових відходів Програмою передбачені такі заходи та обладнання:

		тис. грн
1	Сміттевоз із заднім завантаженням СБМ-303/1 на шасі МАЗ-5340 (18 м ³), обладнаний відвалом	3 169,0
2	Євроконтейнери 1 100 л – 500 од.	6 700,0
3	Контейнери для порталного сміттевоза АТ-2034 на шасі МАЗ-4371 N2 7 куб. м – 70 од.	3659,67
4	Євроконтейнери 1 -100 л для роздільного збору відходів – 700 од.	9590,0
5	Підйомник канавний, пересувний, електромеханічний або еквівалент – 1 од.	120,03
ВСЬОГО		23 238,7

5.2.1. Надання послуг, що становлять загальний економічний інтерес

(89) Відповідно до пункту 2 частини другої статті 3 Закону дія цього Закону не поширюється на підтримку господарської діяльності, пов'язаної з наданням послуг, що становлять загальний економічний інтерес, у частині компенсації обґрунтованих витрат на надання таких послуг.

(90) З урахуванням визначення в пункті 14 частини першої статті 1 Закону, постанови Кабінету Міністрів України від 23.05.2018 № 420, із змінами, внесеними згідно з постановою Кабінету Міністрів України № 1141 від 27.12.2018, та відповідного тлумачення в актах законодавства ЄС, здійсненого відповідно до статті 264 Угоди, послуги у сфері вивезення побутових відходів, які надає КАТП 1628, належать до послуг, що становлять загальний економічний інтерес.

(91) Компенсація витрат суб'єкта господарювання, пов'язаних із наданням послуг, що становлять ПЗЕІ, не є державною допомогою, у значенні статті 107 Договору ЄС, за умови, якщо задовольняються чотири сукупних критерії Altmark:

- суб'єкт господарювання, що отримує компенсацію, повинен фактично виконувати зобов'язання щодо надання таких послуг, а послуги повинні бути чітко визначені; покладення зобов'язання з надання ПЗЕІ повинно бути виражене актом, який залежно від особливостей законодавства, може мати законодавчий або регуляторний характер, або виражатись у формі договору. У такому акті повинно, як мінімум, бути визначено: зміст і тривалість зобов'язань з надання ПЗЕІ, назва суб'єкта господарювання і, де це необхідно, територія, на яку поширюються його послуги, характер будь-яких виключних або спеціальних прав, які було надано державним органом влади суб'єкту господарювання щодо ПЗЕІ, методику розрахунку компенсації, контролю та перегляду компенсації, механізм для уникнення і повернення надмірної компенсації.

Відповідно до статті 35¹ Закону України «Про відходи» виконавця послуг з вивезення побутових відходів визначає орган місцевого самоврядування на конкурсних засадах у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України. За наданою Управлінням інформацією, КАТП 1628 не визначене виконавцем послуг із вивезення побутових відходів на конкурсних засадах відповідно до Закону України «Про відходи». Отже, визначення КАТП 1628 виконавцем послуг із вивезення побутових відходів без проведення конкурсу є порушенням Закону України «Про відходи», а також свідчить про те, що КАТП 1628 не може вважатися неналежним отримувачем державної допомоги.

З урахуванням викладеного, вимог першого критерію не дотримано;

- параметри, на підставі яких обчислюється компенсація, є визначеними заздалегідь об'єктивним і прозорим способом.

Щодо параметрів, на підставі яких обчислюється компенсація, Управлінням зазначено, що характер державної допомоги не передбачає компенсацію витрат КАТП 1628 у сфері поводження з побутовими відходами, метою підтримки є лише оновлення техніки Підприємства, зважаючи на її технічне зношування, та поліпшення якості послуг, визначення розміру державної допомоги відбувалося шляхом телефонного опитування поставників аналогічної продукції в Україні. Разом із тим відповідна техніка буде використовуватись для надання послуг із вивезення побутових відходів, отже, витрати на її придбання є компенсацією витрат на надання цих послуг.

Отже, вимог другого критерію не дотримано;

- компенсація не є надмірною і не перевищує необхідної суми для покриття всіх або частини витрат, яких зазнає суб'єкт господарювання у зв'язку з наданням послуг загального економічного інтересу. Зокрема, компенсація не може перевищувати суму, необхідну для покриття чистої фінансової різниці між понесеними витратами та отриманими доходами підприємства при виконанні зобов'язання надавати відповідні громадські послуги загального інтересу, з урахуванням доходу, який залишається в підприємства, та розумного рівня прибутку.

Управлінням не було надано будь-яких розрахунків або підтверджень, що компенсація не є надмірною і не перевищує необхідної суми для покриття всіх або частини витрат, яких зазнає суб'єкт господарювання у зв'язку з наданням послуг загального економічного інтересу.

Отже, вимог третього критерію не дотримано;

- якщо суб'єкт господарювання, який надає послуги, обирається не шляхом проведення конкурентної процедури публічних закупівель, яка б дозволила обрати пропозицію з найнижчою ціною за надання таких послуг, тоді рівень компенсації визначається, ґрунтуючись на аналізі витрат, які є типовими для суб'єкта господарювання, який зміг би надавати такі послуги, з урахуванням відповідного доходу та обґрунтованого прибутку.

КАТП 1628 не було обрано на конкурсних засадах для надання послуг із вивезення побутових відходів у супереччя Закону України «Про відходи». Також відсутня інформація від Управління про те, що було здійснено аналіз витрат Підприємства з урахуванням витрат типового суб'єкта господарювання, який зміг би надавати такі послуги.

Отже, вимог четвертого критерію не дотримано.

(92) Відтак Управління не надало достатніх обґрунтувань того, що компенсація на надання послуг, які становлять загальний економічний інтерес, є обґрунтованою, тобто не перевищує суми, необхідної для покриття чистої фінансової різниці між понесеними при наданні ПЗЕІ витратами та доходами суб'єкта господарювання від надання ПЗЕІ та визначена на мінімальному рівні, зокрема, шляхом визначення КАТП 1628 виконавцем послуг за конкурсною процедурою чи шляхом аналізу витрат, які є типовими для суб'єкта господарювання, який зміг би надавати такі послуги. Також відсутній опис заходів щодо уникнення та повернення будь-якої надмірної компенсації.

(93) Враховуючи викладене, чотирьох сукупних критеріїв Altmark кумулятивно не дотримано.

(94) Отже, державна підтримка для надання послуг із вивезення побутових відходів не може вважатися компенсацією обґрунтованих витрат на надання послуг, що становлять загальний економічний інтерес, відповідно до частини другої статті 3 Закону.

5.2.2. Визнання належності заходу підтримки до державної допомоги

5.2.2.1. Надання підтримки суб'єкту господарювання

(95) Статутом КАТП 1628, затвердженим рішенням Полтавської міської ради від 04.10.2019, передбачено, що КАТП 1628 є комунальним унітарним комерційним підприємством та створене з метою здійснення виробничої та господарської діяльності й з метою отримання прибутку.

(96) За наданою Управлінням інформацією, КАТП 1628 здійснює діяльність із вивезення відходів, захоронення відходів, благоустрою. Наказом КАТП 1628 № 25/1 від 31.01.2020 встановлено тарифи на платні послуги, зокрема перевезення та захоронення побутових відходів, послуги спеціалізованої техніки.

(97) Отже, КАТП 1628 є суб'єктом господарювання в розумінні Закону.

5.2.2.2. Надання підтримки за рахунок ресурсів держави чи місцевих ресурсів

(98) Відповідно до наданої надавачем інформації, фінансування Програми буде здійснюватися за рахунок місцевого бюджету, тобто за рахунок місцевих ресурсів, у розумінні Закону.

5.2.2.3. Створення переваг для виробництва окремих видів товарів чи провадження окремих видів господарської діяльності

(99) Згідно з пунктом 66 Повідомлення Європейської комісії щодо поняття державної допомоги згідно зі статтею 107 (1) ДФЄС перевагою вважається будь-яка економічна вигода, яка була б недоступною для суб'єкта господарювання за звичайних ринкових умов, тобто за відсутності втручання держави. Разом із цим будь-яка компенсація витрат, пов'язаних із виконанням нормативних обов'язків, передбачає надання переваги відповідному суб'єкту господарювання (пункт 69 зазначеного Повідомлення).

(100) Відповідно до пункту 97 Повідомлення Європейської комісії щодо поняття державної допомоги згідно зі статтею 107 (1) ДФЄС, якщо операція проводилась із застосуванням процедури торгів або на рівних умовах, це є прямим і конкретним доказом її відповідності ринковим умовам.

(101) При цьому процедура торгів має бути конкурентною, щоб усі зацікавлені учасники, які відповідають умовам, могли взяти участь у процесі, прозорою, щоб усі зацікавлені учасники мали право на отримання належної інформації на кожному етапі процедури торгів, недискримінаційною.

(102) Оскільки КАТП 1628 не було обрано за конкурентною процедурою для надання послуг із вивезення побутових відходів, не можна стверджувати, що надана КАТП 1628 економічна вигода у вигляді придбання спеціалізованої техніки та обладнання була б доступною для нього на звичайних ринкових умовах.

(103) Крім того, Управлінням не надано доказів та достатніх обґрунтувань того, що державна підтримка для здійснення вивезення відходів визначена на мінімально можливому рівні, тобто що за звичайних ринкових умов, зокрема під час вибору КАТП 1628 за конкурентною процедурою, витрати місцевого бюджету не були б меншими за ті, які

мають бути понесені на забезпечення діяльності КАТП 1628. Державна підтримка КАТП 1628 на вивезення побутових відходів не відповідає критеріям Altmark.

(104) Отже, у результаті отримання повідомленої підтримки КАТП 1628 набуває переваг, які недоступні іншим суб'єктам господарювання за звичайних ринкових умов.

5.2.2.4. Спотворення або загроза спотворення економічної конкуренції

(105) Відповідно до статті 35¹ Закону України «Про відходи» виконавця послуг з вивезення побутових відходів визначає орган місцевого самоврядування на конкурсних засадах у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України.

(106) За наданою Управлінням інформацією, КАТП 1628 не визначене виконавцем послуг із вивезення побутових відходів на конкурсних засадах відповідно до Закону України «Про відходи».

(107) За наявною в Комітеті інформацією, у місті Полтаві наявні суб'єкти господарювання, які беруть участь у тендерах Полтавської міської ради на надання послуг із благоустрою, та розглянули б можливість взяти участь у конкурсі на вивезення побутових відходів у місті Полтаві в разі проведення такого. Отже, ринок із вивезення побутових відходів у місті Полтаві є потенційно конкурентним та визначення КАТП 1628 виконавцем послуг із вивезення побутових відходів не на конкурсній основі, що відбулось всупереч Закону України «Про відходи», спотворює економічну конкуренцію.

5.2.2.5. Віднесення повідомленої державної підтримки до державної допомоги

(108) Враховуючи наведену інформацію, державна підтримка КАТП 1628 у формі закупівлі техніки та обладнання для надання послуг із вивезення побутових відходів є державною допомогою у розумінні Закону.

5.2.3. Оцінка допустимості державної допомоги

(109) Якщо критеріїв Altmark не дотримано, для проведення відповідної оцінки застосовуються положення рішення Європейської комісії від 20.12.2011 та Рамкове повідомлення щодо ПЗЕІ.

(110) Відповідно до рішення Європейської комісії від 20.12.2011 та Рамкового повідомлення щодо ПЗЕІ відповідальність за надання ПЗЕІ покладається на виконавців таких послуг відповідним актом, яким встановлено, зокрема:

- *зміст та тривалість зобов'язань щодо надання ПЗЕІ (тривалість визначається виходячи з об'єктивних критеріїв, зокрема періоду амортизації основних засобів, необхідних для надання ПЗЕІ);*

- *суб'єкт(и) господарювання та, де це можливо, відповідна територія.*

КАТП 1628 визначено виконавцем послуг із вивезення побутових відходів без проведення конкурсу, всупереч положенням статті 35¹ Закону України «Про відходи» та свідчить про те, що КАТП 1628 не може вважатися неналежним отримувачем державної допомоги.

Отже, вимог критерію не дотримано;

- *характер будь-яких спеціальних чи ексклюзивних прав, що надаються суб'єкту(ам) господарювання.*

Управління повідомило, що КАТП 1628 здійснює діяльність із вивезення побутових відходів на підставі Статуту, за яким предметом та метою діяльності КАТП 1628 є господарська діяльність, пов'язана з послугами з поводження з побутовими відходами, а також на підставі рішень виконавчого комітету Полтавської міської ради про затвердження тарифів із надання послуг КАТП 1628. Водночас зазначені документи не містять опису будь-яких спеціальних чи ексклюзивних прав КАТП 1628 щодо надання ПЗЕІ.

Отже, вимог критерію не дотримано;

- *опис механізму компенсації та параметрів для розрахунку, контролю та перегляду компенсації (сума компенсації не повинна перевищувати суму, необхідну для покриття чистих витрат (чистої фінансової різниці) між понесеними при наданні ПЗЕІ витратами та доходами суб'єкта господарювання від надання ПЗЕІ, з урахуванням розумного рівня прибутку. Чисту вартість можна розрахувати як різницю між витратами на надання ПЗЕІ та доходами від їх надання. До витрат, які необхідно враховувати, належать усі витрати, необхідні для надання ПЗЕІ; якщо діяльність суб'єкта господарювання обмежується наданням ПЗЕІ, усі його витрати можуть бути враховані; якщо суб'єкт господарювання також надає інші послуги, необхідно враховувати тільки ті витрати, які пов'язані з наданням ПЗЕІ (у такому випадку необхідне використання параметрів для розподілу витрат і доходів); витрати, пов'язані з інвестиціями, можуть бути взяті до уваги, якщо це необхідно для функціонування послуги загального економічного інтересу).*

Управлінням було зазначено, що характер державної допомоги не передбачає компенсацію витрат КАТП 1628 та не було надано опису механізму компенсації та параметрів для розрахунку, контролю та перегляду компенсації. Але відповідна техніка буде використовуватись для надання послуг із вивезення побутових відходів, тобто витрати на її придбання є компенсацією витрат на надання цих послуг.

Отже, вимог критерію не дотримано;

- *опис заходів щодо уникнення та повернення будь-якої надмірної компенсації (відповідний орган повинен забезпечувати, щоб компенсація за надання ПЗЕІ відповідала встановленим вище умовам; у разі отримання надмірної компенсації, така компенсація повинна бути повернена, а параметри для розрахунку компенсації повинні бути оновлені на майбутнє. Для контролю за надмірною компенсацією повинні проводитись регулярні перевірки, принаймні кожні три роки протягом виконання зобов'язань).*

Надавач не надав опису заходів щодо уникнення та повернення будь-якої надмірної компенсації (відсутній механізм забезпечення того, щоб компенсація за надання ПЗЕІ відповідала встановленим вище умовам (зокрема, що сума компенсації не перевищує суми, необхідної для покриття чистих витрат (чистої фінансової різниці) між понесеними при наданні ПЗЕІ витратами та сумою компенсації), а в разі отримання надмірної компенсації – повернення такої компенсації; у разі отримання надмірної компенсації параметри для розрахунку компенсації повинні бути оновлені на майбутнє.

Отже, вимог критерію не дотримано.

- (111) Також одним зі способів підтвердження відсутності надмірної компенсації може бути проведення конкурсу при визначенні отримувача підтримки.
- (112) Разом із тим, всупереч положенням частини третьої статті 35¹ Закону України «Про відходи», КАТП 1628 не було визначено виконавцем послуг із вивезення побутових відходів за результатами конкурсу.

- (113) Відповідно до пункту 28 Порядку проведення конкурсу на надання послуг з вивезення побутових відходів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 16.11.2011 № 1173, переможцем конкурсу визначається його учасник, що відповідає кваліфікаційним вимогам, може забезпечити надання послуг відповідної кількості та якості, конкурсна пропозиція якого визнана найкращою за результатами оцінки.
- (114) У додатку 1 до зазначеного Порядку визначаються критерії відповідності конкурсних пропозицій кваліфікаційним вимогам, якими, зокрема, є наявність в учасника достатньої кількості спеціально обладнаних транспортних засобів різних типів для збирання та перевезення побутових відходів (твердих, великогабаритних, ремонтних, рідких побутових відходів, небезпечних відходів у складі побутових відходів), що утворюються у житловій забудові та на підприємствах, в установах та організаціях, розміщених у межах певної території.
- (115) Отже, визначення КАТП 1628 виконавцем послуг із вивезення побутових відходів не за результатами конкурсу свідчить про отримання переваг, які недоступні іншим суб'єктам господарювання за звичайних ринкових умов, а також про визначення неналежного отримувача державної підтримки.
- (116) КАТП, як виконавець послуг із вивезення побутових відходів, не було визначено як таке, що відповідає відповідним кваліфікаційним вимогам та може забезпечити надання послуг відповідної кількості та якості за мінімально можливою ціною.
- (117) Відсутність достатньої кількості відповідних спеціально обладнаних транспортних засобів в отримувача державної допомоги для вивезення побутових відходів може призвести до надання йому компенсації необґрунтованого розміру витрат на здійснення господарської діяльності, пов'язаної з наданням послуг із вивезення побутових відходів.
- (118) Враховуючи викладене, положень рішення Європейської комісії від 20.12.2011 та Рамкового повідомлення щодо ПЗЕІ не дотримано, у зв'язку із чим надання державної допомоги КАТП 1628 для надання послуг із вивезення побутових відходів може призвести до надання КАТП 1628 необґрунтованого розміру допомоги для здійснення господарської діяльності.
- (119) Отже, державна допомога КАТП 1628, що надається з бюджету міста Полтави для надання послуг із вивезення побутових відходів, про яку зазначено в пункті 88 цього рішення, є **державною допомогою, недопустимою для конкуренції відповідно до частини першої статті 2 Закону.**

5.2.4. Повернення незаконної державної допомоги

- (120) Датою початку надання державної допомоги є дата набрання чинності нормативно-правовим чи розпорядчим актом, на підставі якого надається державна допомога. Підставою для надання державної допомоги КАТП 1628 є Програма розвитку житлово-комунального господарства та благоустрою м. Полтава на 2020 рік, затверджена рішенням Полтавської міської ради від 20.12.2019 (зі змінами).
- (121) Надавач державної допомоги мав звернутися до Комітету не менше ніж за 105 календарних днів до запланованої дати набрання чинності відповідним нормативно-правовим актом або рішенням надавача, що дозволяє суб'єктам господарювання отримувати нову державну допомогу. Фактично ж звернувся 05.05.2020.

(122) Отже, зазначена Програма була прийнята до прийняття Уповноваженим органом рішення про допустимість державної допомоги для конкуренції.

(123) З урахуванням пункту 8 частини першої статті 1 Закону державна допомога, що надається КАТП 1628 для надання послуг із вивезення побутових відходів, є **незаконною державною допомогою, недопустимою для конкуренції, не може надаватися та підлягає припиненню та поверненню.**

(124) Управлінням листом від 27.01.2021 № 01-06-01/12/114 (вх. № 8-06/1004 від 27.01.2021) було надано інформацію щодо фактично наданого на 27.01.2021 обсягу державної допомоги:

	Перелік техніки та обладнання	Сума за Програмою (грн)	Надана сума (грн)	Надано (дата)
1	Сміттєвоз із заднім завантаженням СБМ-303/1 на шасі МАЗ-5340 (18 м ³), обладнаний відвалом	3 169 000	3 149 100	26.08.2020
2	Євроконтейнери 1 100 л – 500 од.	6 700 000	6 581 000	18.09.2020
3	Контейнери для портального сміттєвоза АТ-2034 на шасі МАЗ-4371 N2 7 куб. м – 70 од.	3 659 670	1 925 000	08.09.2020
4	Євроконтейнери 1 100 л для роздільного збору відходів – 700 од.	9 590 000	9 436 000	18.09.2020
5	Підйомник канавний, пересувний, електромеханічний або еквівалент – 1 од.	120 030	120 030	27.10.2020
	ВСЬОГО	23 238 700	21 211 130	

(125) Поверненню підлягає фактично наданий на вивезення побутових відходів обсяг незаконної державної допомоги.

5.3. ВИСНОВКИ ЩОДО ПОСЛУГ ІЗ ЗАХОРОНЕННЯ ПОБУТОВИХ ВІДХОДІВ

(126) За наданою Управлінням інформацією, для здійснення КАТП 1628 діяльності із захоронення побутових відходів перебачено:

	тис. грн
Запасні частини для бульдозера	600,0
ВСЬОГО	600,0

5.3.1. Надання послуг, що становлять загальний економічний інтерес

(127) Відповідно до пункту 2 частини другої статті 3 Закону дія цього Закону не поширюється на підтримку господарської діяльності, пов'язаної з наданням послуг, що становлять загальний економічний інтерес, у частині компенсації обґрунтованих витрат на надання таких послуг.

(128) З урахуванням визначення в пункті 14 частини першої статті 1 Закону, постанови Кабінету Міністрів України від 23.05.2018 № 420 «Про затвердження переліку послуг, що становлять загальний економічний інтерес» (із змінами) та відповідного тлумачення в актах законодавства ЄС, здійсненого відповідно до статті 264 Угоди, послуги у сфері захоронення побутових відходів, які надає КАТП 1628, належать до послуг, що становлять загальний економічний інтерес.

(129) Компенсація витрат суб'єкта господарювання, пов'язаних із наданням послуг, що становлять ПЗЕІ, не є державною допомогою, у значенні статті 107 Договору ЄС, за умови, якщо задовольняються чотири сукупних критерії Altmark:

- *суб'єкт господарювання, що отримує компенсацію, повинен фактично виконувати зобов'язання щодо надання таких послуг, а послуги повинні бути чітко визначені; покладення зобов'язання з надання ПЗЕІ повинно бути виражене актом, який залежно від особливостей законодавства, може мати законодавчий або регуляторний характер, або виражатись у формі договору. У такому акті повинно, як мінімум, бути визначено: зміст і тривалість зобов'язань з надання ПЗЕІ, назва суб'єкта господарювання і, де це необхідно, територія, на яку поширюються його послуги, характер будь-яких виключних або спеціальних прав, які було надано державним органом влади суб'єкту господарювання щодо ПЗЕІ, методику розрахунку компенсації, контролю та перегляду компенсації, механізм для уникнення і повернення надмірної компенсації.*

Управління повідомило, що КАТП 1628 здійснює діяльність із захоронення побутових відходів на підставі Статуту, за яким предметом та метою діяльності КАТП 1628 є господарська діяльність, пов'язана з наданням послуг із захоронення побутових відходів, а також на підставі рішень виконавчого комітету Полтавської міської ради про затвердження тарифів із надання послуг КАТП 1628. Однак зазначені документи не містять змісту й тривалості зобов'язань із надання ПЗЕІ, характеру будь-яких виключних або спеціальних прав, методику розрахунку компенсації, контролю та перегляду компенсації, механізму для уникнення й повернення надмірної компенсації.

Отже, вимог цього критерію не дотримано;

- *параметри, на підставі яких обчислюється компенсація, є визначеними заздалегідь об'єктивним і прозорим способом.*

Управління зазначило, що розмір підтримки визначався на підставі аналізу фінансової звітності Підприємства, яке несе збитки в діяльності із захоронення побутових відходів. Проте не було надано інформації щодо документів, в яких визначено параметри, на підставі яких обраховується розмір компенсації.

Враховуючи наведене, вимог другого критерію не дотримано;

- *компенсація не є надмірною і не перевищує необхідної суми для покриття всіх або частини витрат, яких зазнає суб'єкт господарювання у зв'язку з наданням послуг загального економічного інтересу. Зокрема, компенсація не може перевищувати суму, необхідну для покриття чистої фінансової різниці між понесеними витратами та отриманими доходами підприємства при виконанні зобов'язання надавати відповідні громадські послуги загального інтересу, з урахуванням доходу, який залишається в підприємства, та розумного рівня прибутку.*

Надавачем зазначено, що в чинному тарифі на захоронення побутових відходів, затвердженому для КАТП 1628, не визначена інвестиційна складова для придбання техніки, що не дозволяє її оновлювати. Розмір компенсації визначався на підставі аналізу фінансової звітності Підприємства. Проте Управлінням не було надано будь-яких розрахунків або підтверджень, що компенсація не є надмірною і не перевищує

необхідної суми для покриття всіх або частини витрат, яких зазнає суб'єкт господарювання у зв'язку з наданням послуг загального економічного інтересу.

Отже, вимог третього критерію не дотримано;

- якщо суб'єкт господарювання, який надає послуги, обирається не шляхом проведення конкурентної процедури публічних закупівель, яка б дозволила обрати пропозицію з найнижчою ціною за надання таких послуг, тоді рівень компенсації визначається, ґрунтуючись на аналізі витрат, які є типовими для суб'єкта господарювання, який зміг би надавати такі послуги, з урахуванням відповідного доходу та обґрунтованого прибутку.

КАТП 1628 не було обрано на конкурсних засадах для надання послуг із захоронення побутових відходів. Також відсутня інформація від Управління про те, що аналіз витрат було розраховано з урахуванням витрат типового суб'єкта господарювання, який зміг би надавати такі послуги.

Отже, вимог четвертого критерію не дотримано.

(130) Управління не надало достатніх обґрунтувань того, що компенсація на надання послуг, які становлять загальний економічний інтерес, є обґрунтованою, тобто не перевищує суми, необхідної для покриття чистої фінансової різниці між понесеними при наданні ПЗЕІ витратами та доходами суб'єкта господарювання від надання ПЗЕІ та визначена на мінімальному рівні, зокрема, шляхом визначення КАТП 1628 виконавцем послуг за конкурсною процедурою чи шляхом аналізу витрат, які є типовими для суб'єкта господарювання, який зміг би надавати такі послуги. Також відсутній опис заходів щодо уникнення та повернення будь-якої надмірної компенсації.

(131) Враховуючи викладене, чотирьох сукупних критеріїв Altmark кумулятивно не дотримано.

(132) Отже, державна підтримка для надання послуг із захоронення побутових відходів не може вважатися компенсацією обґрунтованих витрат на надання послуг, що становлять загальний економічний інтерес, відповідно до частини другої статті 3 Закону.

5.3.2. Визнання належності заходу підтримки до державної допомоги

5.3.2.1. Надання підтримки суб'єкту господарювання

(133) Статутом КАТП 1628, затвердженим рішенням Полтавської міської ради від 04.10.2019, передбачено, що КАТП 1628 є комунальним унітарним комерційним підприємством та створене з метою здійснення виробничої та господарської діяльності й з метою отримання прибутку.

(134) За наданою Управлінням інформацією, КАТП 1628 здійснює діяльність із вивезення відходів, захоронення відходів, благоустрою. Наказом КАТП 1628 № 25/1 від 31.01.2020 встановлено тарифи на платні послуги, зокрема, перевезення та захоронення побутових відходів, послуги спеціалізованої техніки.

(135) Отже, КАТП 1628 є суб'єктом господарювання в розумінні Закону.

5.3.2.2. Надання підтримки за рахунок ресурсів держави чи місцевих ресурсів

(136) Відповідно до інформації, фінансування Програми буде здійснюватися за рахунок місцевого бюджету, тобто за рахунок місцевих ресурсів, у розумінні Закону.

5.3.2.3. Створення переваг для виробництва окремих видів товарів чи провадження окремих видів господарської діяльності

- (137) Згідно з пунктом 66 Повідомлення Європейської комісії щодо поняття державної допомоги згідно зі статтею 107 (1) ДФЄС перевагою вважається будь-яка економічна вигода, яка була б недоступною для суб'єкта господарювання за звичайних ринкових умов, тобто за відсутності втручання держави. Разом із цим будь-яка компенсація витрат, пов'язаних із виконанням нормативних обов'язків, передбачає надання переваги відповідному суб'єкту господарювання (пункт 69 зазначеного Повідомлення).
- (138) Відповідно до пункту 97 Повідомлення Європейської комісії щодо поняття державної допомоги, згідно зі статтею 107 (1) ДФЄС, якщо операція проводилась із застосуванням процедури торгів або на рівних умовах, це є прямим і конкретним доказом її відповідності ринковим умовам.
- (139) При цьому процедура торгів має бути конкурентною, щоб усі зацікавлені учасники, які відповідають умовам, могли взяти участь у процесі, прозорою, щоб усі зацікавлені учасники мали право на отримання належної інформації на кожному етапі процедури торгів, недискримінаційною.
- (140) Оскільки КАТП 1628 не було обрано за конкурентною процедурою для надання послуг із захоронення побутових відходів, не можна стверджувати, що надана КАТП 1628 економічна вигода у вигляді придбання обладнання була б доступною для нього на звичайних ринкових умовах.
- (141) Крім того, Управлінням не надано доказів та достатніх обґрунтувань того, що державна підтримка для здійснення захоронення відходів визначена на мінімально можливому рівні, тобто що за звичайних ринкових умов, зокрема під час вибору КАТП 1628 за конкурентною процедурою, витрати місцевого бюджету не були б меншими за ті, які мають бути понесені на забезпечення діяльності КАТП 1628. Державна підтримка КАТП 1628 на захоронення побутових відходів не відповідає критеріям Altmark.
- (142) Отже, у результаті отримання повідомленої підтримки КАТП 1628 набуває переваг, які недоступні іншим суб'єктам господарювання за звичайних ринкових умов.

5.3.2.4. Спотворення або загроза спотворення економічної конкуренції

- (143) За інформацією з листа Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 03.04.2019 № 3798/22/7-19, вх. № 7-01/4435 від 10.04.2019), «на підставі Закону України «Про житлово-комунальні послуги» від 09.11.2017 № 2189-VIII з 01.05.2019 господарська діяльність з захоронення побутових відходів на належатиме до природної монополії, а буде господарською діяльністю на конкурентному ринку».
- (144) Отже, внаслідок отримання повідомленої державної підтримки КАТП 1628 набуває конкурентних переваг, які недоступні іншим суб'єктам господарювання за звичайних ринкових умов, зокрема тим, які матимуть намір надавати послуги у сфері захоронення побутових відходів, а отже, така підтримка може спотворювати економічну конкуренцію.

5.3.2.5. Віднесення повідомленої державної підтримки до державної допомоги

- (145) Враховуючи наведену інформацію, державна підтримка КАТП 1628 на закупівлю обладнання для надання послуг із захоронення побутових відходів, про яке зазначено в пункті 114 цього рішення, є державною допомогою у розумінні Закону.

5.3.3. Оцінка допустимості державної допомоги

- (146) Якщо критеріїв Altmark не дотримано, для проведення відповідної оцінки застосовуються положення рішення Європейської комісії від 20.12.2011 та Рамкове повідомлення щодо ПЗЕІ.

- (147) Відповідно до рішення Європейської комісії від 20.12.2011 та Рамкового повідомлення щодо ПЗЕІ відповідальність за надання ПЗЕІ покладається на виконавців таких послуг відповідним актом, яким встановлено, зокрема:

- *зміст та тривалість зобов'язань щодо надання ПЗЕІ (тривалість визначається виходячи з об'єктивних критеріїв, зокрема періоду амортизації основних засобів, необхідних для надання ПЗЕІ);*

- *суб'єкт(и) господарювання та, де це можливо, відповідна територія.*

КАТП 1628 здійснює діяльність із захоронення побутових відходів на підставі Статуту, за яким предметом та метою діяльності КАТП 1628 є господарська діяльність, пов'язана із наданням послуг захоронення побутових відходів, а також на підставі рішень виконавчого комітету Полтавської міської ради про затвердження тарифів із надання послуг КАТП 1628. Однак відсутній документ, в якому чітко зазначено зміст та тривалість зобов'язань щодо надання ПЗЕІ.

Враховуючи наведене, вимог критерію не дотримано;

- *характер будь-яких спеціальних чи ексклюзивних прав, що надаються суб'єкту(ам) господарювання.*

Надані Управлінням документи, на підставі яких КАТП 1628 здійснює діяльність із захоронення побутових відходів, не містять опису будь-яких спеціальних чи ексклюзивних прав КАТП 1628 щодо надання ПЗЕІ.

Отже, вимог критерію не дотримано;

- *опис механізму компенсації та параметрів для розрахунку, контролю та перегляду компенсації (сума компенсації не повинна перевищувати суму, необхідну для покриття чистих витрат (чистої фінансової різниці) між понесеними при наданні ПЗЕІ витратами та доходами суб'єкта господарювання від надання ПЗЕІ, з урахуванням розумного рівня прибутку. Чисту вартість можна розрахувати як різницю між витратами на надання ПЗЕІ та доходами від їх надання. До витрат, які необхідно враховувати, належать усі витрати, необхідні для надання ПЗЕІ; якщо діяльність суб'єкта господарювання обмежується наданням ПЗЕІ, усі його витрати можуть бути враховані; якщо суб'єкт господарювання також надає інші послуги, необхідно враховувати тільки ті витрати, які пов'язані з наданням ПЗЕІ (у такому випадку необхідне використання параметрів для розподілу витрат і доходів); витрати, пов'язані з інвестиціями, можуть бути взяті до уваги, якщо це необхідно для функціонування послуги загального економічного інтересу).*

Розмір компенсації визначався на підставі аналізу фінансової звітності Підприємства. Управлінням не було надано документа, який містить опис механізму компенсації та параметрів для розрахунку, контролю та перегляду компенсації.

Отже, вимог критерію не дотримано;

- опис заходів щодо уникнення та повернення будь-якої надмірної компенсації (відповідний орган повинен забезпечувати, щоб компенсація за надання ПЗЕІ відповідала встановленим вище умовам; у разі отримання надмірної компенсації, така компенсація повинна бути повернена, а параметри для розрахунку компенсації повинні бути оновлені на майбутнє. Для контролю за надмірною компенсацією повинні проводитись регулярні перевірки, принаймні кожні три роки протягом виконання зобов'язань).

Надавач не надав опису заходів щодо уникнення та повернення будь-якої надмірної компенсації (відсутній механізм забезпечення того, щоб компенсація за надання ПЗЕІ відповідала встановленим вище умовам (зокрема, що сума компенсації не перевищує суми, необхідної для покриття чистих витрат (чистої фінансової різниці) між понесеними при наданні ПЗЕІ витратами та сумою компенсації), а в разі отримання надмірної компенсації – повернення такої компенсації; у разі отримання надмірної компенсації параметри для розрахунку компенсації повинні бути оновлені на майбутнє. Отже, вимоги критерію не дотримано.

(148) Враховуючи викладене, державна допомога для придбання запасних частин для бульдозера, про які зазначено в пункті 126 цього рішення, що використовується при наданні послуг із захоронення побутових відходів, що виділяється КАТП 1628 на підставі Програми в сумі 600,0 тис. грн, є державною допомогою, допустимою для конкуренції, за умови виконання надавачем державної допомоги таких зобов'язань:

- розробити та затвердити нормативно-правовий та/або розпорядчий акт або внести такі зміни в наявні відповідні документи, передбачивши:
- опис механізму компенсації (допомоги) та параметрів для розрахунку, контролю та перегляду її обсягу, при цьому:
 - 1) сума компенсації (допомоги) не повинна перевищувати суму, необхідну для покриття чистих витрат (чистої фінансової різниці) між понесеними при наданні послуг захоронення побутових відходів, які є ПЗЕІ, витратами та доходами отримувача від надання таких послуг, з урахуванням розумного рівня прибутку, яка розраховується як різниця між витратами за надання послуг із захоронення побутових відходів та доходами від їх надання;
 - 2) до витрат, які необхідно враховувати, належать усі витрати, необхідні для надання послуг із захоронення побутових відходів; також необхідне використання параметрів для розподілу загальновиробничих витрат, оскільки отримувач надає не одну послугу;
- опис заходів щодо уникнення та повернення будь-якої надмірної компенсації (допомоги), при цьому:
 - 1) необхідно забезпечити, щоб компенсація (допомога) за надання послуг із захоронення побутових відходів відповідала встановленим вище умовам;
 - 2) у разі отримання надмірної компенсації (допомоги) така компенсація повинна бути повернена, а параметри для розрахунку компенсації повинні бути оновлені на майбутнє;
 - 3) для контролю за надмірною компенсацією (допомогою) повинні проводитись відповідні регулярні перевірки.

5.4. ВИСНОВКИ ЩОДО ПІДТРИМКИ НА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЗАСОБАМИ ЗАХИСТУ ВІД COVID-19

(149) За наданою Управлінням інформацією, для захисту працівників КАТП 1628 від зараження COVID-19 передбачено:

	тис. грн
Придбання засобів індивідуального захисту	199,0
ВСЬОГО	199,0

5.4.1. Надання підтримки суб'єкту господарювання

(150) За наданою Управлінням інформацією, КАТП 1628 здійснює діяльність із вивезення відходів, захоронення відходів, благоустрою. Наказом КАТП 1628 від 31.01.2020 встановлено тарифи на платні послуги, зокрема перевезення та захоронення побутових відходів, послуги спеціалізованої техніки.

(151) Отже, КАТП 1628 є суб'єктом господарювання в розумінні Закону.

5.4.2. Надання підтримки за рахунок ресурсів держави чи місцевих ресурсів

(152) Відповідно до інформації, фінансування Програми буде здійснюватися за рахунок місцевого бюджету, тобто за рахунок місцевих ресурсів, у розумінні Закону.

5.4.3. Створення переваг для виробництва окремих видів товарів чи провадження окремих видів господарської діяльності

(153) Згідно з пунктом 66 Повідомлення Європейської комісії щодо поняття державної допомоги, згідно зі статтею 107 (1) ДФЄС перевагою вважається будь-яка економічна вигода, яка була б недоступною для суб'єкта господарювання за звичайних ринкових умов, тобто за відсутності втручання держави. Разом із цим будь-яка компенсація витрат, пов'язаних із виконанням нормативних обов'язків, передбачає надання переваги відповідному суб'єкту господарювання (пункт 69 зазначеного Повідомлення).

(154) Підтримка спрямована на закупівлю для Підприємства засобів індивідуального захисту, тобто КАТП 1628 частково звільняється від звичайних витрат, які б здійснював суб'єкт господарювання, що провадить аналогічну господарську діяльність за звичайних ринкових умов, тобто без втручання держави.

(155) Отже, надання державної підтримки КАТП 1628 для придбання засобів захисту працівників від зараження COVID-19 не виключає створення переваг для виробництва окремих видів товарів чи провадження окремих видів господарської діяльності.

5.4.4. Спотворення або загроза спотворення економічної конкуренції

(156) Оскільки КАТП 1628 здійснює свою діяльність на ринках захоронення та вивезення побутових відходів, унаслідок отримання повідомленої державної підтримки КАТП 1628 набуває конкурентних переваг, які недоступні іншим суб'єктам господарювання за звичайних ринкових умов, а отже, така підтримка спотворює економічну конкуренцію.

5.4.5. Віднесення повідомленої фінансової підтримки до державної допомоги

(157) Враховуючи наведену інформацію, державна підтримка КАТП 1628 на закупівлю засобів індивідуального захисту є державною допомогою у розумінні Закону.

5.4.6. Оцінка допустимості державної допомоги

(158) Надання державної допомоги обумовлюється необхідністю забезпечення працівників Підприємства засобами індивідуального захисту з метою захисту від зараження COVID-19.

(159) Відповідно до розділу 3 Тимчасових рамкових заходів державної допомоги для підтримки економіки в умовах спалаху COVID-19, прийнятих Європейською комісією 19.03.2020 (зі змінами), державна допомога з обмеженим розміром вважається допустимою для конкуренції за виконання, зокрема, таких умов:

- загальний розмір допомоги не перевищує порогового показника у 1 800 000 євро на одного суб'єкта господарювання;
- допомога може надаватися у вигляді прямих грантів, податкових та платіжних пільг чи гарантій, позик та власного капіталу за умови, що загальна номінальна вартість таких заходів залишається нижчою еквівалента 1 800 000 євро на одного суб'єкта господарювання;
- усі показники, що використовуються для обчислення розміру допомоги, повинні бути брутто, тобто представлені до будь-якого відрахування податків чи інших платежів;
- допомога надається на основі програми з кошторисним бюджетом;
- допомога не може бути надана підприємствам, які на 31 грудня 2019 року вже зазнавали труднощів;
- допомога надається не пізніше 31 грудня 2021 року. Якщо допомога надається у вигляді податкової пільги, податкове зобов'язання, стосовно якого надається ця пільга, повинно виникнути не пізніше 31 грудня 2021 року.

(160) Отже, вищенаведені умови щодо допустимості обмеженого розміру державної допомоги в умовах спалаху COVID-19 дотримуються.

(161) Враховуючи викладене, державна допомога для придбання засобів індивідуального захисту, що виділяється КАТП 1628 на підставі Програми в сумі 199,0 тис. грн, є державною допомогою, допустимою для конкуренції, відповідно до пункту 2 частини першої статті 5 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання».

(162) Наведені в цьому рішенні обґрунтування та висновки застосовуються виключно для цілей застосування положень Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» та не охоплюють правовідносин, що регулюються Законом України «Про захист економічної конкуренції».

6. ЗАУВАЖЕННЯ ТА ЗАПЕРЕЧЕННЯ СТОРІН ДО ПОДАННЯ ПРО ПОПЕРЕДНІ ВИСНОВКИ РОЗГЛЯДУ СПРАВИ

(163) Листом від 27.01.2021 № 01-06-01/12/114 (вх. № 8-06/1004 від 27.01.2021) Управління та КАТП 1629 листом від 25.01.2021 № 0066 (вх. № 8-06/1003 від 25.01.2021) надали ідентичні заперечення щодо висновків, викладених у Поданні.

(164) За позицією Управління, компенсація витрат Підприємства на придбання сміттєвоза та контейнерів для збирання побутових відходів не є державною допомогою, оскільки задовольняються критерії Altmark.

(165) Вказане заперечення не може бути взято до уваги, оскільки недотримання критеріїв Altmark доводиться матеріалами Справи, а також висновками, викладеними в Поданні та в цьому рішенні, наведена в листі Управління інформація ніяким чином не доводить їх дотримання.

(166) Також Управлінням та Підприємством було зазначено, що відповідно до статті 35¹ Закону України «Про відходи» збирання побутових відходів здійснюється їх власниками, на перевізника відходів не покладається зобов'язання стосовно придбання та встановлення сміттєзбиральників. Ці обов'язки взяла на себе міська громада, надавши

КАТП 1628 повноваження на придбання за рахунок міського бюджету контейнерів для змішаного та роздільного збирання побутових відходів.

(167) Однак, відповідно до статті 1 Закону України «Про відходи», послуги з вивезення побутових відходів - збирання, зберігання та перевезення побутових відходів, що здійснюються у населеному пункті згідно з правилами благоустрою, затвердженими органом місцевого самоврядування. Отже, оскільки збирання побутових відходів є частиною послуг із вивезення побутових відходів Комітет оцінював таку підтримку в рамках діяльності з вивезення побутових відходів. Крім цього, відповідно до пункту 15 Порядку проведення конкурсу на надання послуг з вивезення побутових відходів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 16.11.2011 № 1173, для участі в конкурсі його учасники подають оригінали та (або) засвідчені в установленому законодавством порядку копії, зокрема, документи, що містить інформацію про технічний потенціал суб'єкта господарювання (кількість спеціально обладнаних транспортних засобів, які перебувають на балансі суб'єкта господарювання, наявність власної ремонтної бази та контейнерного парку тощо). Отже, поповнення контейнерного парку Підприємства надає йому конкурентні переваги, у тому числі в разі участі в конкурсі на надання послуг із вивезення побутових відходів.

(168) Водночас у листі Управління підтверджує, що КАТП-1628 не визначено виконавцем послуг із вивезення побутових відходів відповідно до статті 35¹ Закону України «Про відходи».

Враховуючи викладене, керуючись статтею 7 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», статтями 8 і 11 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» та пунктом 8 розділу VI Порядку розгляду справ про державну допомогу суб'єктам господарювання, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 12 квітня 2016 року № 8-рп, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 06 травня 2016 року за № 686/28816, та Порядком повернення незаконної державної допомоги, недопустимої для конкуренції, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 4 липня 2017 року № 468, Антимонопольний комітет України

ПОСТАНОВИВ:

1. Визнати, що підтримка, яка надається відповідно до Програми розвитку житлово-комунального господарства та благоустрою м. Полтава на 2020 рік, затвердженої рішенням Полтавської міської ради від 20.12.2019 (зі змінами), Програми охорони довкілля в місті Полтава на 2017 – 2021 роки, затвердженої рішенням Полтавської міської ради від 24.03.2017 (зі змінами), Полтавському комунальному автотранспортному підприємству 1628 Полтавської міської ради на розробку міської цільової програми, придбання спеціалізованої техніки та обладнання для здійснення заходів із благоустрою, у сумі 19 310 060 (дев'ятнадцять мільйонів триста десять тисяч шістдесят) гривень, **не є державною допомогою** відповідно до Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання».

2. Визнати, що підтримка, яка надається відповідно до Програми розвитку житлово-комунального господарства та благоустрою м. Полтава на 2020 рік, затвердженої рішенням Полтавської міської ради від 20.12.2019 (зі змінами), Полтавському комунальному автотранспортному підприємству 1628 Полтавської міської ради на придбання засобів індивідуального захисту в сумі 199 000 (сто дев'яносто дев'ять тисяч) гривень, **є державною допомогою** відповідно до Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання».

3. Визнати, що підтримка, яка надається відповідно до Програми розвитку житлово-комунального господарства та благоустрою м. Полтава на 2020 рік, затвердженої рішенням Полтавської міської ради від 20.12.2019 (зі змінами), Полтавському комунальному автотранспортному підприємству 1628 Полтавської міської ради на придбання засобів індивідуального захисту в сумі 199 000 (сто дев'яносто дев'ять тисяч) гривень, є **державною допомогою, допустимою для конкуренції** відповідно до Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання».

4. Визнати, що підтримка, яка надається відповідно до Програми розвитку житлово-комунального господарства та благоустрою м. Полтава на 2020 рік, затвердженої рішенням Полтавської міської ради від 20.12.2019 (зі змінами), Полтавському комунальному автотранспортному підприємству 1628 Полтавської міської ради на придбання запасних частин для бульдозера, що використовується при наданні послуг із захоронення побутових відходів, у сумі 600 000 (шістсот тисяч) гривень, є **державною допомогою** відповідно до Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання».

5. Визнати, що підтримка, яка надається відповідно до Програми розвитку житлово-комунального господарства та благоустрою м. Полтава на 2020 рік, затвердженої рішенням Полтавської міської ради від 20.12.2019 (зі змінами), Полтавському комунальному автотранспортному підприємству 1628 Полтавської міської ради на придбання запасних частин для бульдозера, що використовується при наданні послуг із захоронення побутових відходів, у сумі 600 000 (шістсот тисяч) гривень, є **державною допомогою, допустимою для конкуренції, за умови виконання надавачем державної допомоги таких зобов'язань:**

- розробити та затвердити нормативно-правовий та/або розпорядчий акт або внести такі зміни в наявні відповідні документи, передбачивши:
- опис механізму компенсації (допомоги) та параметрів для розрахунку, контролю та перегляду її обсягу, при цьому:
 - 1) сума компенсації (допомоги) не повинна перевищувати суму, необхідну для покриття чистих витрат (чистої фінансової різниці) між понесеними при наданні послуг із захоронення побутових відходів, які є ПЗЕІ, витратами та доходами отримувача від надання таких послуг, з урахуванням розумного рівня прибутку, яка розраховується як різниця між витратами за надання послуг із захоронення побутових відходів та доходами від їх надання;
 - 2) до витрат, які необхідно враховувати, належать усі витрати, необхідні для надання послуг із захоронення побутових відходів; також необхідне використання параметрів для розподілу загальновиробничих витрат, оскільки отримувач надає не одну послугу;
- опис заходів щодо уникнення та повернення будь-якої надмірної компенсації (допомоги), при цьому:
 - 1) необхідно забезпечити, щоб компенсація (допомога) за надання послуг із захоронення побутових відходів відповідала встановленим вище умовам;
 - 2) у разі отримання надмірної компенсації (допомоги) така компенсація повинна бути повернена, а параметри для розрахунку компенсації повинні бути оновлені на майбутнє;
 - 3) для контролю за надмірною компенсацією (допомогою) повинні проводитись відповідні регулярні перевірки.

6. Визнати, що підтримка, яка надається відповідно до Програми розвитку житлово-комунального господарства та благоустрою м. Полтава на 2020 рік, затвердженої рішенням Полтавської міської ради від 20.12.2019 (зі змінами), Полтавському комунальному автотранспортному підприємству 1628 Полтавської міської ради на придбання спеціалізованої техніки та обладнання для надання послуг із вивезення побутових відходів

у сумі 23 238 700 (двадцять три мільйони двісті тридцять вісім тисяч сімсот) гривень, є **державною допомогою** відповідно до Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання».

7. Визнати, що підтримка, яка надається відповідно до Програми розвитку житлово-комунального господарства та благоустрою м. Полтава на 2020 рік, затвердженої рішенням Полтавської міської ради від 20.12.2019 (зі змінами), Полтавському комунальному автотранспортному підприємству 1628 Полтавської міської ради на придбання спеціалізованої техніки та обладнання для надання послуг із вивезення побутових відходів у сумі 23 238 700 (двадцять три мільйони двісті тридцять вісім тисяч сімсот) гривень, є **державною допомогою, недопустимою для конкуренції** відповідно до Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання».

8. Припинити надання незаконної державної допомоги, визнаної недопустимою для конкуренції, яка надається Полтавському комунальному автотранспортному підприємству 1628 Полтавської міської ради для надання послуг із вивезення побутових відходів відповідно до Програми розвитку житлово-комунального господарства та благоустрою м. Полтава на 2020 рік, затвердженої рішенням Полтавської міської ради від 20.12.2019 (зі змінами), **шляхом вжиття необхідних заходів щодо внесення змін до актів, що були правовою підставою для надання та отримання цієї державної допомоги.**

9. Повернути незаконну державну допомогу, визнану недопустимою для конкуренції, у фактично наданому розмірі.

9.1. Зобов'язати Управління житлово-комунального господарства виконавчого комітету Полтавської міської ради:

- у двомісячний строк з дати офіційного оприлюднення цього рішення забезпечити виконання заходів щодо повернення незаконної державної допомоги, визнаної недопустимою для конкуренції, у фактичному обсязі, наданому Полтавському комунальному автотранспортному підприємству 1628 Полтавської міської ради;
- негайно після офіційного оприлюднення цього рішення розпочати його виконання;
- вжити в межах повноважень, визначених законом, вичерпних та ефективних заходів для забезпечення повернення незаконної державної допомоги Полтавським комунальним автотранспортним підприємством 1628 Полтавської міської ради;
- у разі порушення провадження у справі про банкрутство Полтавського комунального автотранспортного підприємства 1628 Полтавської міської ради вступити до судового процесу та вчинити інші відповідні дії, передбачені законодавством, щодо відновлення платоспроможності боржника, у тому числі подати відповідні вимоги кредиторів про повернення незаконної державної допомоги;
- не пізніше останнього дня двомісячного строку з дати офіційного оприлюднення рішення повідомити Антимонопольному комітету України про вжиті заходи з повернення незаконної державної допомоги та надати відповідне документальне підтвердження;
- забезпечити повернення незаконної державної допомоги Полтавським комунальним автотранспортним підприємством 1628 Полтавської міської ради не пізніше останнього дня шестимісячного строку з дати офіційного оприлюднення цього рішення;
- у разі наявності підстав, які унеможливають (перешкоджають) виконання (виконання) рішення, надати письмові пояснення щодо наявності перешкод для виконання рішення не пізніше двох днів із моменту виявлення таких обставин; надання таких пояснень не звільняє від обов'язку виконати рішення в повному обсязі;
- надати належні докази виконання цього рішення.

9.2. Полтавському комунальному автотранспортному підприємству 1628 Полтавської міської ради не пізніше останнього дня шестимісячного строку з дати офіційного оприлюднення цього рішення:

- вчинити дії, передбачені заходами Управління житлово-комунального господарства виконавчого комітету Полтавської міської ради, для забезпечення повернення незаконної державної допомоги;

- повернути незаконну державну допомогу, визнану недопустимою для конкуренції, у фактично наданому обсязі, шляхом перерахування в дохід загального фонду бюджету міста Полтави;

- інформувати Управління житлово-комунального господарства виконавчого комітету Полтавської міської ради та Антимонопольний комітет України про виконання цього рішення;

- надати Управлінню житлово-комунального господарства виконавчого комітету Полтавської міської ради та Антимонопольному комітету України докази виконання цього рішення з поданням засвідчених в установленому порядку копій документів, які підтверджують його виконання.

10. Зобов'язати Управління житлово-комунального господарства виконавчого комітету Полтавської міської ради проінформувати Антимонопольний комітет України про припинення надання незаконної державної допомоги протягом двох місяців та про вжиті заходи для повернення незаконної державної допомоги, визнаної недопустимою для конкуренції, протягом шести місяців з дати офіційного оприлюднення цього рішення та надати належні докази виконання рішення.

Відповідно до частини десятої статті 11 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» Антимонопольний комітет України може відкликати прийняте ним рішення, якщо воно прийнято на підставі недостовірної інформації, що призвело до прийняття необґрунтованого рішення, та прийняти нове рішення у порядку, встановленому цією статтею.

Голова Комітету

О. ПІЩАНСЬКА